

روستای فهرج یزد در مسیر جهانی شدن + فیلم بنای ناشناخته پیش از اسلام

روستای تاریخی فهرج استان یزد با جاذبه‌های متعدد فرهنگی، تاریخی، اجتماعی و گردشگری جزو ۸ روستای ایران در مسیر جهانی شدن در سال ۲۰۲۴ قرار گرفته است و مسئولان درصدد معرفی هرچه بهتر این روستا و رسیدگی به آن هستند.

به گزارش سایت خبری پرسون از یزد، چند سالی است که بعضی روستاها با یکسری ویژگی‌ها و شرایط خاص کاندید معرفی روستای‌های هدف گردشگری می‌شوند، روستاهایی با ۹ شاخص مرتبط با اهداف توسعه پایدار (SDG) از جمله منابع فرهنگی و طبیعی، ترویج و حفظ منابع فرهنگی، پایداری اقتصادی، پایداری اجتماعی، پایداری محیط زیست، پتانسیل و توسعه گردشگری و ادغام زنجیره ارزش، حاکمیت و اولویت‌بندی گردشگری، زیرساخت، ارتباطات و بهداشت، ایمنی و امنیت در تحقق توسعه پایدار شناسایی و پرونده آن‌ها به سازمان گردشگری ملل متحد (UNTOURISM) ارسال شده است.

امسال فهرج در استان یزد جزو این روستاها قرار گرفته است و مسئولان استان در تلاش برای معرفی بهتر و بیشتر جاذبه‌های این روستا هستند. روستاهایی که برای معرفی پرونده آن‌ها ارسال شده است باید جمعیتی کمتر از ۱۵ هزار نفر باشند و به لحاظ طبیعی در منطقه‌ای باشد که دارای ویژگی‌های خاصی از جمله فعالیت‌های سنتی کار کشاورزی، جنگل‌بانی، نگهداری از دام و ماهی‌گیری و امرار معاش از این راه، دارا بودن کل جامعه از فرهنگ، سبک زندگی و ارزش‌های مشترک و نقش موتور محرکه بودن گردشگری در روستاها را داشته باشند، همچنین لازم است انگیزه و ابتکاری برای تبدیل شدن به یک روستای جهانی وجود داشته باشد.

مسجد جامع فهرج، نخستین مسجد ایران عنوان شده است. معماری بنای این مسجد جامع متعلق به دوران ساسانی است، المان‌های آن در داخل شبستان به زمان ساسانیان تعلق دارد و مناره‌ها در قرن ششم به مسجد اضافه شده است.

روستای فهرج در استان یزد در ۲۲ کیلومتری جنوب شرقی یزد و در مسیر جاده یزد - انداخته قرار گرفته است و با توجه به بناهای موجود در آن قدمت این روستای تاریخی به قبل از پیدایش اسلام بازمی‌گردد.

آب و هوای روستا نیمه‌بیابانی است و تابستان‌هایی به شدت گرم و آب و هوایی مطبوع در فصل سرد سال دارد، همچنین اختلاف دمای شب و روز در فهرج زیاد است و حتی در روزهای داغ تابستان شب‌هایی خنک دارد؛ بهترین زمان سفر به فهرج اوایل بهار، فصل پاییز و اواخر زمستان است. از دلایل عمده گزینش روستای فهرج در لیست کاندیداهای روستاهای هدف گردشگری در دهکده گردشگری روستاهای جهانی این است که این روستا ظرفیت‌های مختلف فرهنگی، کشاورزی، گردشگری و تفریحی دارد.

مسجد جامع فهرج، نخستین مسجد ایران عنوان شده است و قدمت آن به نیمه اول قرن اول هجری باز می‌گردد. نقشه این مسجد شبیه یکی از طبقات تخت جمشید به نام خزانه است که آتش گرفته و سوخته است. معماری بنای این مسجد جامع متعلق به دوران ساسانی است، المان‌های آن در داخل شبستان به زمان ساسانیان تعلق دارد و مناره‌ها در قرن ششم به مسجد اضافه شده است.

نظریاتی مبنی بر آتشکده بودن مسجد جامع فهرج مطرح شده است که رد می‌شود، زیرا تمام شبستان‌های مسجد رو به سمت قبله بنا شده است، مسجد جامع فهرج همچنین دارای یک طبقه زیرین است که در آن بسته است و هنوز هیچ گونه کاوشی در آن صورت نگرفته است. یکی از اهالی فهرج عنوان می‌کند که پدر بزرگم می‌گفت طبقه زیرین در یکی از گوشه‌های مسجد قرار دارد و مردم از طریق دری که در آن سمت قرار داشت به طبقه زیرین می‌رفتند.

مناره مسجد جامع فهرج فانوس کویری نام گرفته است؛ با توجه به اینکه این روستا بین یزد، بافق و کرمان قرار داشته است بازرگانانی که عبور می‌کردند از مناره مسجد به عنوان نشانی استفاده می‌کردند تا روستا را گم نکنند، در راستای معرفی فهرج در دهکده جهانی این مناره فانوس کویری عنوان شده است.

کشاورزی در فهرج نیز از قدیم‌الایام وضعیت خوبی داشته است و در حال حاضر نیز جزو اولین صادرکنندگان صیفی‌جات در یزد به شمار می‌رود و

گلخانه‌های متعددی دارد، از دیگر جاذبه‌های این منطقه گردشگری کمپ‌های کویرنوردی آن است، فهرج کویر بکر و دست نخورده‌ای دارد و مجهزترین کمپ‌ها در این روستا ساخته شده است.

حمام تاریخی فهرج نیز در این روستا قرار دارد و شامل ویژگی‌های منحصربه‌فردی است. این حمام سیستم گرمایش لوله‌ای زیرین دارد که شبیه سبک امروز در گرم کردن منازل است، یک مسیر مَحرم رو و حمامی کوچکتر با در جداگانه‌ای وجود دارد تا اگر زنی در روز مردان یا مردی در روز زنان به حمام نیاز داشت بتواند بدون اینکه بقیه او را ببیند به حمام بیاید.

پدر و اجداد زنده‌یاد مهدی اخوان ثالث، اصالتاً از اهالی روستای «فهرج» یزد بودند تا اینکه پدر او به همراه دو برادر دیگر برای تجارت به خراسان مهاجرت می‌کنند و مهدی اخوان ثالث در مشهد متولد می‌شود.

اخوان ثالث حتی در شعری به فهرج که انار آن از دیرباز مشهور بوده، اشاره می‌کند «بودش انار فهرجی شیرین / عقدۀ مکس نبودش عقدا را.» خانه اجدادی مهدی اخوان ثالث نیز، خانه‌ای خشت و گلی بوده و به مسجد جامع تاریخی فهرج چسبیده است.

این روستا دارای بازار تاریخی و بوم‌گردی‌های فعال و پررونقی می‌شود که سبب شده است این روستا در لیست توره‌های گردشگری قرار داشته باشد، فهرج دارای بناهایی ناشناخته از جمله گنبدخانه است که قدمت آن به دهه سوم هجری قمری باز می‌گردد.